

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์ของคนล้านนาจากบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาอัตลักษณ์ของคนล้านนาจากบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองและบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ โดยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือเพลงที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ จำนวน 43 เพลง โดยรวบรวมเนื้อหาเพลงจากเอกสารที่พิมพ์ในปกแผ่นซีดีรอม สื่อออนไลน์เว็บไซต์ที่ลงเนื้อหาเกี่ยวกับเพลงและนักร้องทางอินเทอร์เน็ต เป็นเอกสารหลักในการวิจัย รวมถึงงานวิจัยและหนังสือของผู้ทรงคุณวุฒิที่ยอมรับในวงวิชาการเป็นจำนวนมาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบบันทึกการวิเคราะห์การแสดงอัตลักษณ์ และแบบบันทึกการวิเคราะห์การแสดงบทบาทหน้าที่ของบทเพลง การนำเสนอผลการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. อัตลักษณ์ของคนล้านนา ในบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ จำนวน 43 เพลง ประกอบไปด้วยอัตลักษณ์รวม 8 อัตลักษณ์ ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านประเพณี อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัย อัตลักษณ์ของสตรีล้านนา อัตลักษณ์ด้านสถานที่ อัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ อัตลักษณ์ด้านอาหาร และอัตลักษณ์ด้านดนตรี ดังนี้

1.1 อัตลักษณ์ด้านประเพณี ในบทเพลงกล่าวถึง ประเพณีของคนล้านนา คือ ประเพณีปีใหม่เมือง ในประเพณีปีใหม่เมืองของคนล้านนา จะมีการประกอบพิธีกรรมและปฏิบัติกิจกรรม คือ การดำหัวคนเฒ่าคนแก่ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ผู้ใหญ่ ผู้มีพระคุณ การปลื้มยกปลื้มปลา การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ฟังธรรม การชนทรายเข้าวัด การเล่นน้ำ การฟ้อนรำ การร่ำวง การแต่งกายแบบพื้นเมืองของคนล้านนา ประเพณีลอยกระทง จะมีกิจกรรมการลอยกระทง และประเพณีปอยหลวง มีพิธีกรรมและกิจกรรมที่ปฏิบัติ คือ การแห่ครัวตาน การทำบุญ การฟังเทศน์ฟังธรรม การฟ้อน และการจุดบอไฟ

1.2 อุดมการณ์ด้านภาษา ภาษาที่กล่าวถึงในบทเพลงทุกเพลงส่วนใหญ่ใช้ภาษาล้านนาที่เรียกว่า “ภาษาคำเมือง” มีการใช้คำซ้ำ คำซ้อน และสำนวน

1.3 อุดมการณ์ด้านอุปนิสัยของคนล้านนา ในบทเพลงกล่าวถึงลักษณะนิสัย พฤติกรรมของคนล้านนาในเรื่อง ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีไมตรี มีความกตัญญูทดแทน

1.4 อุดมการณ์ของสตรีล้านนา ในบทเพลงกล่าวถึงลักษณะ พฤติกรรมของสตรีล้านนาในเรื่องที่ค้ำจาม เช่น เป็นคนดี มีน้ำใจ รักนวลสงวนตัว รักศักดิ์ศรีของผู้หญิง มีการเลือกคู่ครองตามแบบแผนที่เคยปฏิบัติ

1.5 อุดมการณ์ด้านการประกอบอาชีพ ในบทเพลงกล่าวถึงอาชีพของชาวล้านนา คือ อาชีพเกษตรกรรมที่บรรพบุรุษทำมาตั้งแต่ดั้งเดิมสืบทอดสู่รุ่นลูกหลาน ปัจจุบันคนล้านนาก็ยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก งานเกษตรกรรมที่ทำก็คือ การทำไร่ ทำนา ทำสวน การทำสวนก็จะเป็นสวนผัก สวนผลไม้ เช่น ลำไย ลิ้นจี่ อาชีพเพาะถั่วงอก อาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพแกะสลัก

1.6 อุดมการณ์ด้านสถานที่ ในบทเพลงกล่าวถึงสถานที่สำคัญทางศาสนา สถานที่ท่องเที่ยว และสัญลักษณ์ประจำจังหวัดในดินแดนล้านนาทุกจังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ มีวัดพระธาตุช่อแฮ วัดพระบาทมิ่งเมือง จังหวัดน่าน มีแก่งหลวง วัดพระธาตุแช่แห้ง จังหวัดลำปาง มีรถม้า ถ้ำผาไท น้ำตกตาดเหมย จังหวัดเชียงราย มีอำเภอเชียงแสนที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองเก่า จังหวัดพะเยา มีกว๊านพะเยา วัดพระเจ้าตนหลวง สาวงามอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดลำพูน มีวัดบ้านปาง สาวงามอำเภอป่าซาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมืองหมอกครึ้ม มีช้างเป็นจำนวนมาก หมืองแร่ ดอกเอื้องแซะเอื้องคอดอย และจังหวัดเชียงใหม่ มีสถานที่สำคัญคือ วัดพระธาตุคอกยดู่เทพ

1.7 อุดมการณ์ด้านอาหาร อาหารที่กล่าวถึงในบทเพลง ได้แก่ ข้าวเหนียว ถั่วเน่าเมอะ ข้าวจี และลาบ หลู้

1.8 อุดมการณ์ด้านดนตรี เครื่องดนตรีและศิลปะการแสดงของชาวอีสานในเนื้อเพลงกล่าวถึงเครื่องดนตรีล้านนา คือ ซึง สะล้อ และพิน ส่วนศิลปะการแสดง คือ จ้อยและซอ

2. ด้านบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่งคำเมืองมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 บทบาทหน้าที่ด้านการอธิบายกำเนิดอุดมการณ์ของกลุ่มชนและพิธีกรรม ได้แก่ การคำห้วนคนเฒ่าคนแก่ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ผู้ใหญ่ ผู้มีพระคุณ การปลอญนกล่อยปลา การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ฟังธรรม การขนทรายเข้าวัด การเล่นน้ำ การฟ้อนรำ การร่ำวง การแต่งกายแบบพื้นเมืองของคนล้านนา การแห่ครัวตาน การทำบุญ การฟังเทศน์ฟังธรรม การฟ้อน และการจุดบอกไฟ

2.2 บทบาทหน้าที่ด้านการเป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะแสดงให้เห็นวัฒนธรรมของคนล้านนา ได้แก่ ภาษา อาหาร คนตรี และการเลือกคู่ครอง

2.3 บทบาทหน้าที่ด้านให้ความสนุกสนานบันเทิง นอกจากที่ผู้ประพันธ์จะนำเสนอเนื้อหาของบทเพลงที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนแล้ว ยังมีการสอดแทรกเนื้อหาที่สื่ออารมณ์สนุกสนานตลอดจนท่วงทำนองจังหวะของบทเพลง ที่จะทำให้เกิดความบันเทิงสนุกสนาน

2.4 บทบาทหน้าที่ด้านการรักษาแบบแผนทฤษฎีกรรมของบุคคล ได้แก่ ความมีน้ำใจ การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ความมีไมตรี ความรักสามัคคี การรักษาวลตงวนตัวของลูกผู้หญิง และความกตัญญูคุณเวทีย และการเลือกคู่ครอง

การอภิปรายผล

อัตลักษณ์ของคนล้านนาจากบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย ออบเชย เวียงพิงค์ จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิจัยอภิปรายได้ว่า จากการศึกษาอัตลักษณ์ของคนล้านนาในบทเพลงที่ขับร้องโดย ออบเชย เวียงพิงค์ พบว่า บทเพลงของ ออบเชย เวียงพิงค์ เป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นล้านนาจึงสามารถสะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ของคนล้านนาได้อย่างชัดเจน ซึ่งอัตลักษณ์ที่พบได้แก่ อัตลักษณ์ด้านประเพณี อัตลักษณ์ด้านภาษา อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของคนล้านนา อัตลักษณ์ของสตรีล้านนา อัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพ อัตลักษณ์ด้านสถานที่ อัตลักษณ์ด้านอาหาร และอัตลักษณ์ด้านดนตรี จะเห็นได้ว่าในทุกๆ ด้าน จะมีอัตลักษณ์บ่งบอกความเป็นล้านนาอย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ มิกุล (2551) ที่กล่าวว่า อัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่ทำให้เราทราบว่าเราเป็นเรา หรือ พวกเรา ซึ่งแตกต่างจากเขา พวกเขา หรือคนอื่น เช่นเดียวกับการคิดเห็นของ กาญจนา แก้วเทพ (2544) ที่กล่าวว่า อัตลักษณ์ของบุคคลเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้สึกร่วมกันในด้าน การตระหนักรู้ (Awareness) บางอย่างเกี่ยวกับตัวตนของเรา เกี่ยวกับการยอมรับในความเป็นตัวตนให้ เห็นว่ามีความเหมือนหรือต่าง อย่างไรกับกลุ่มอื่นหรือบุคคลอื่น ทั้งระหว่างบุคคลภายในสังคม และภายในตัวบุคคลเอง นอกจากนั้นงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา เชาวน์น้ำทิพย์ (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์และกลวิธีในการนำเสนออัตลักษณ์ของชาวล้านนาในนวนิยายของ มาลา คำจันทร์ จำนวน 13 เรื่อง ได้แก่ เจ้าจันทร์หม่อม : นิราศพระธาตุอินทร์แขวน สร้อยสุคันธา เมืองลับแล ไพรอำพราง เด็กบ้านคอย ไอ้ค่อม ลูกป่า เขี้ยวเสือไฟ นกแอ่นฟ้า บ้านไร่ชาวดงคาบอุปราช ได้หล้าฟ้าหลัง และคงคนดิบ ผลการศึกษาพบว่านวนิยายของมาลา คำจันทร์ เป็นงานเขียนที่ แสดงลักษณะชัดเจนของ ท้องถิ่นล้านนา ซึ่งมีอัตลักษณ์ของชาวล้านนาปรากฏ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมการสักหมึกดำด้านความเชื่อ ได้แก่ ความเชื่อเรื่องผี ความเชื่อเรื่องขวัญ ความเชื่อ

เรื่องจารีตต้องห้ามหรือขีด และความเชื่อเรื่องการไหว้พระธาตุปีเกิด ด้านประเพณี ได้แก่ ประเพณีเกี่ยวกับศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับ เทศกาล ประเพณีเกี่ยวกับสังคม และประเพณีส่วนบุคคล ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ได้แก่ การใช้ดนตรีในชีวิตประจำวัน การเลือกคู่ครอง การแต่งกาย และอาหาร และที่อยู่อาศัย ด้านวรรณกรรม ได้แก่ วรรณกรรมมุขปาฐะ และวรรณกรรมลายลักษณ์ ด้านการใช้ภาษา ได้แก่ สำเนียงพูด การใช้คำนำหน้า ชื่อ การใช้คำเรียกขาน และลักษณะตัวอักษร จากผลการวิจัยของ สุกัญญา เชาวน์ทิพย์ พบอัตลักษณ์ของคนล้านนาในนวนิยายของ มาลา คำจันทร์ สอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ศึกษา คือ อัตลักษณ์ด้านประเพณี ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ (ปีใหม่) ประเพณีปอยหลวง ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ได้แก่ การใช้ดนตรีในชีวิตประจำวัน คือ การร้องจ๊อย และใช้เครื่องดนตรีพื้นเมือง สะล้อ ซอ ซึง วัฒนธรรมในการเลือกคู่ครองของชาวล้านนา คือ การดูบัวแ้วสาว การแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์ คือ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าพื้นเมืองของคนล้านนา คือ ชายจะนุ่งกางเกงขาขาวลักษณะแบบกางเกงขาขาวแบบ 3 ส่วน เรียกติดปากว่า “เตี๋ยว” หรือ เตี๋ยว สะคอ ทำจากผ้าฝ้าย ย้อมสีน้ำเงินหรือสีดำ ส่วนเสื้อเป็นเสื้อผ้าฝ้ายคอกลม แขนสั้น แบบผ่าอก กระดุม 5 เม็ด สีน้ำเงินหรือสีดำ เช่นเตี๋ยวกัน เรียกว่า เสื้อม่อฮ่อม สำหรับหญิงจะนุ่งผ้าจิ้น(ผ้าถุง) ขาวเกือบถึงตาตุ่ม นิยมนุ่งทั้งสาวและคนแก่ ผ้าถุงจะมีความประณีต งดงาม ดิ้นจิ้นจะมีลวดลายงดงาม ส่วนเสื้อจะเป็นเสื้อคอกลม มีสีส้น ลวดลายสวยงามเช่นเตี๋ยวกัน ด้านการใช้ภาษา ได้แก่ ลักษณะเสียงพูดพบว่าชาวล้านนา ออกเสียง ร เป็นเสียง ฆ ออกเสียง ช ป็นเสียง จ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อัตลักษณ์ของคนล้านนา ไม่ว่าจะปรากฏในคติชนประเภทใด ก็ยังคงแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของความเป็นล้านนาที่มีความเหมือนกัน เช่นเดียวกับผลการศึกษา ของฐิตินัน บ.คอมมอน (2555) ที่ศึกษาเรื่อง เพลงและอัตลักษณ์วัฒนธรรมชุมชน : จรัล มโนเพ็ชรกับบทบาทของนักบรรพทางวัฒนธรรมดนตรีล้านนา จากการศึกษาพบว่า บทเพลงล้านนาถือเป็นความโดดเด่นทางวัฒนธรรมของชุมชนล้านนา บทเพลงในยุคสมัยใหม่ได้รับการพัฒนาจากเพลงพื้นบ้านล้านนา นำมาประยุกต์กับดนตรีสมัยใหม่ ก่อให้เกิดแนวดนตรีถูกผสม เช่น โฟล์คของล้านนา ถูกท่วงล้านนา ฮิปฮอปล้านนา มีความทันสมัยขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม บทเพลงเหล่านี้และศิลปินล้านนา โดยเฉพาะ จรัล มโนเพ็ชร ครูเพลงล้านนาที่ล่วงลับไปแล้ว ยังคงถ้อยทอดและธำรงอัตลักษณ์วัฒนธรรมของชุมชนล้านนา ผ่านการสื่อสารด้วยบทเพลง แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของคนล้านนาด้านต่างๆ เช่น จารีต ประเพณี วัฒนธรรมด้านต่างๆ ทั้งด้านภาษา วิถีชีวิต การแต่งกาย อาหารการกิน ดนตรี ความรักศักดิ์ศรีของสตรีล้านนา และภาพความสวยงามของชุมชนล้านนา เป็นต้น ซึ่งการธำรงรักษาอัตลักษณ์ล้านนาผ่านบทเพลงของจรัล มโนเพ็ชร ที่สะท้อนอัตลักษณ์ของล้านนาออกมา ดังกล่าว แสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของล้านนาเช่นเดียวกับบทเพลงที่อบเชย เวียงพิงค์ เป็นผู้ขับร้อง และนอกจากนั้นจากการศึกษาของ ชูวี ภูศล (2554) ที่ศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์ชาวอีสานจาก

บทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ค่าย อรทัย พบว่าอัตลักษณ์ของชาวอีสานได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี การประกอบอาชีพ อาหารประจำท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมการแสดง และเครื่องดนตรีอีสาน จากผลการวิจัยของชวรี กุศล ที่ศึกษาอัตลักษณ์ของชาวอีสานจากบทเพลงลูกทุ่ง พบอัตลักษณ์ที่มีความเหมือนกับที่ผู้วิจัยได้ศึกษา คือ อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพ อาหารประจำท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมการแสดง และเครื่องดนตรี แสดงให้เห็นว่า ในแต่ละภูมิภาคแต่ละท้องถิ่นจะมีอัตลักษณ์แสดงความเป็นตัวคนหรือกลุ่มชนของตน

จากการศึกษาอัตลักษณ์ของคนล้านนาจากบทเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ พบว่าอัตลักษณ์ที่โดดเด่น คือ อัตลักษณ์ด้านภาษา รองลงมาคือ อัตลักษณ์ด้านประเพณี อัตลักษณ์ด้านอุปนิสัยของคนล้านนา อัตลักษณ์ของสตรีล้านนา อัตลักษณ์ด้านสถานที่ อัตลักษณ์ด้านอาหาร อัตลักษณ์ด้านดนตรี และอัตลักษณ์ด้านการประกอบอาชีพตามลำดับ ความโดดเด่นด้านภาษาจากบทเพลงด้วยเพราะ เนื้อร้องของเพลงทุกเพลงใช้ภาษาล้านนา หรือที่เรียกว่า ภาษาคำเมือง เป็นส่วนใหญ่ มีการใช้คำซ้ำ คำซ้อน และสำนวน มีการการเล่นคำสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ในบทเพลง ทำให้เพลงเกิดความไพเราะ สนุกสนาน ทำให้คนล้านนาได้เรียนรู้และไม่ลืมภาษาคำเมือง มีความภาคภูมิใจในภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ตลอดจนคนต่างถิ่น ต่างชาติที่มีความสนใจในภาษาล้านนาก็จะมีความประทับใจเช่นเดียวกัน ด้านประเพณีจากบทเพลงกล่าวถึงประเพณี และพิธีกรรมของประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน เป็นการปลูกฝังการธำรงรักษาจารีตประเพณีที่ดีงาม ส่งผลให้คนล้านนาเกิดความภูมิใจ และทำให้นักท่องเที่ยวต่างถิ่นอยากมาท่องเที่ยวและชื่นชมวัฒนธรรมประเพณีของล้านนา ความโดดเด่นด้านอุปนิสัยของคนล้านนา คนล้านนาได้ชื่อว่า เป็นคนสนุกสนาน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจ มีอัธยาศัยไมตรีที่ดีต่อคนล้านนาด้วยกัน และคนต่างถิ่น อัตลักษณ์ของสตรีล้านนา สตรีล้านนามีความโดดเด่นในเรื่องการ รักษาจารีตประเพณี แบบแผนประเพณีที่ดีงาม รักนวลสงวนตัว พุดจาอ่อนหวาน ใจเย็น อัตลักษณ์ด้านสถานที่ ล้านนามีความโดดเด่นด้านสภาพภูมิศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและไหล่เขา ที่ราบ สลับกับทิวเขา มีสภาพอากาศโดดเด่น หนาวเย็น และส่งผลต่อวิถีชีวิต และพืชพันธุ์ไม้ อากาศที่หนาวเย็นเป็นเสน่ห์ ของภูมิภาคสะท้อนบรรยากาศสภาพแวดล้อม รวมทั้ง พืชพันธุ์ไม้เมืองหนาว อย่าง ท้อ สดอเบอร์รี่ ดอกพญาเสือโคร่ง ชา เป็นต้น ถั่วเป็นพันธุ์ไม้ที่สามารถสัมผัสสัมผัสความสุนทรีย์ภาพได้จากภูมิภาคนี้ พันธุ์ไม้อีกหนึ่งชนิดที่มีชื่อเสียงในดินแดนล้านนา คือ ลำไย นอกจากนั้น สภาพธรรมชาติที่เป็นภูเขา ทำให้พื้นที่นี้มีอัตลักษณ์ของทัศนียภาพที่สวยงาม บรรยากาศดี ตลอดจนดินแดนล้านนาเป็นดินแดนแห่งพระพุทธศาสนา จึงทำให้เห็นอัตลักษณ์ของความเป็นล้านนาด้านสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา คือ วัดวาอารามต่างๆ ทั้งทั้ง 8 จังหวัดภาคเหนือ ด้วยฝีมือของช่างศิลป์ ด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรม อัตลักษณ์ด้านอาหาร ล้านนามี

ความโดดเด่นในการรับประทานข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก ลาบ หลู้ดิบเป็นกับข้าวที่คนล้านนา นิยมเป็นอย่างมาก ตลอดจนข้าวจี๊ และถั่วเน่าเมอะ เป็นอาหารที่คนล้านนาจะมีไว้ประจำบ้านไม่ขาด อุดมลักษณ์ด้านดนตรี ล้านนามีความโดดเด่นในการใช้เครื่องดนตรี สะล้อ ซอ ซึง บรรเลงขับกล่อม ทั้งในงานรื่นเริงสนุกสนาน และงานเสว้าโศก ได้อย่างไพเราะ มีการขับร้อง จ้อย ซอ ซึ่งปัจจุบัน การขับร้อง จ้อย ซอ มีการใช้ เครื่องดนตรี สะล้อ ซะ ซึ่ง ประกอบ ทำให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินยิ่งขึ้น และอรรถลักษณะด้านการประกอบอาชีพ คนล้านนามีความโดดเด่นในการประกอบ อาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ อาชีพอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการทำเกษตรกรรม เช่น รับจ้าง ค้าขาย เผลอาน และแกะสลัก

จากการที่อรรถลักษณะของล้านนาโดดเด่นในด้านต่างๆ เป็นเพราะพื้นที่ล้านนาเป็นพื้นที่ที่ เคยรุ่งเรืองมากในอดีต จากหลักฐานต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่า เป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรือง และ มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน โดยพื้นฐานการอยู่ร่วมกันของคนจำนวนมากๆ ย่อมต้องมีกฎ กติกา ระเบียบ แบบแผนในการดำเนินชีวิตต่อการสะท้อนให้เห็นว่า แสดงพฤติกรรมและบทบาท ร่วมกัน และเมื่อการกระทำหรือการปฏิบัติมีความต่อเนื่องที่ยาวนาน จนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ และท้ายที่สุดกลายเป็นวัฒนธรรม มีความสอดคล้องกับการศึกษาประวัติศาสตร์ล้านนาของ สุรพล คำวิสุทธิกุล (2545) ที่สะท้อนให้เห็นการหล่อหลอมความเป็นล้านนาที่ยาวนาน และที่สำคัญล้านนา เคยเป็นราชธานี มีเจ้าครองนครปกครองคนจำนวนมาก มีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติ เพื่อความมีระเบียบเรียบร้อย วัฒนธรรมล้านนามีความเป็นมาที่ยาวนาน ทำให้วัฒนธรรมมีความ เข้มแข็งเป็น อุดมลักษณ์โดดเด่น แสดงความเป็นตัวตนที่ชัดเจนทุก ๆ ด้าน ตามที่ได้กล่าวมา ให้ผู้คน รุ่นหลังได้สัมผัส ชื่นชม และเป็นแนวทางในการใช้ชีวิตของคนในพื้นที่รุ่นหลังต่อไป

2. ผลการวิจัยด้านบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่งคำเมือง พบว่ามีบทบาทหน้าที่ปรากฏ คือ บทบาทหน้าที่ด้านการอธิบายกำเนิดและอรรถลักษณะของกลุ่มชนและพิธีกรรม บทบาทหน้าที่ด้าน การเป็นกระบอกส่งให้เห็นวัฒนธรรม บทบาทหน้าที่ด้านให้ความสนุกสนานบันเทิง และบทบาท หน้าที่ด้านการรักษาแบบแผนพฤติกรรมของบุคคล ผลการวิจัยนี้พบว่า มีความสอดคล้องกับแนวคิด ของ ศิราพร ณ ถลาง (2552) ที่นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคติชนเป็น 3 ประการ ได้แก่ บทบาท คติชนในการอธิบายกำเนิดอรรถลักษณะของกลุ่มชนและพิธีกรรม บทบาทคติชนในการให้การศึกษา อบรมระเบียบสังคม และรักษามาตรฐานพฤติกรรมสังคม และบทบาทคติชนในการเป็นทางออก ให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทางสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ จันดี (2544) ที่กล่าวถึงบทบาทของคติชนวิทยาที่มีในด้านต่างๆ อย่างน้อย 3 ประการ คือ คติชนเป็นการถ่ายทอดระบบภูมิปัญญา วิถีคิด และแบบแผนการดำเนินชีวิตของสังคม คติชน

เป็นแหล่งให้ความบันเทิง ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน คติชนเป็นทางออก หรือแหล่งระบายความอัดอั้น ความขัดแย้งทางสังคม นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อารีถาวรเศรษฐ์ (2546) กล่าวถึงหน้าที่และบทบาทของ คติชนว่ามีหน้าที่และบทบาท คือ ให้ความบันเทิง เป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม ให้การศึกษากล่อมเกลา รักษาแบบแผนพฤติกรรมของบุคคล และเป็นเครื่องบรรเทาอารมณ์

งานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (รัชนี กาวิ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง นิทาน ตำนาน ภูมิปัญญาและประวัติศาสตร์ : บทบาทหน้าที่ คุณค่าและอัตลักษณ์ของชุมชนท่าเสาป้อม ตำบลท่าเสาป้อม อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ของชุมชนท่าเสาป้อมผ่านนิทาน ตำนาน ภูมิปัญญาและประวัติศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาถึงอัตลักษณ์ของชุมชนท่าเสาป้อมผ่านนิทาน ตำนาน ภูมิปัญญาและประวัติศาสตร์ ที่สะท้อนถึงคุณค่าและบทบาทหน้าที่ ผลการวิจัย พบว่า นิทาน ตำนาน ภูมิปัญญาและประวัติศาสตร์ สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ ว่ามีบทบาทอธิบายกำเนิดของกลุ่มชนและพิธีกรรม อธิบายถึงที่มาเหตุผลของสิ่งต่างๆ บทบาทในการให้การศึกษอบรมระเบียบพฤติกรรมแบบแผนและรักษามาตรฐานทางสังคมและท้องถิ่น การสร้างข้อห้ามให้คนในชุมชนต้องประพฤติปฏิบัติตาม บทบาทในการเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลอันเกิดจากกฎเกณฑ์ทางสังคม บทบาทในการให้ความบันเทิงแก่คนในสังคม นอกจากนั้นยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่า ทั้งด้านความบันเทิง ด้านปัญญา ด้านกระชับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการศึกษาเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เช่นเดียวกับงานวิจัยของขวัญใจ บุญคุ้ม (2559) ที่ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมและบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่ง แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บทเพลงลูกทุ่งที่ได้รับความนิยมของสถานีวิทยุเอฟเอ็ม 95 ลูกทุ่งมหานคร ระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2558 จำนวน 65 เพลง ผลการวิจัย ด้านบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่ง พบว่ามีบทบาทหน้าที่ด้านการบันทึก บทบาทหน้าที่ด้านความเชื่อและศาสนา บทบาทหน้าที่ด้านให้กำลังใจ บทบาทหน้าที่ด้านการแสดงจริตประเพณี บทบาทหน้าที่ด้านให้ความสนุกสนานบันเทิง และบทบาทหน้าที่ด้านสะท้อนถึง การดำรงชีวิตของมนุษย์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตินันท์ บ.คอมมอน (2555) เรื่อง เพลงและอัตลักษณ์วัฒนธรรมชุมชน : จริต มโนเพ็ชรกับบทบาทของนักบรรพชาวัฒนธรรมดนตรีล้านนา พบว่าบทเพลงของจริต มโนเพ็ชร มีบทบาทในการเชื่อมโยงและถ่ายทอดอัตลักษณ์ของชุมชน ในทุก ด้านเป็นอย่างดียิ่งมาทุกยุคทุกสมัยจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาบทบาทหน้าที่ของเพลงลูกทุ่งคำเมืองที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ พบว่า บทบาทหน้าที่ที่โดดเด่น คือ บทบาทหน้าที่ด้านการอธิบายกำเนิดอัตลักษณ์ของกลุ่มชนและพิธีกรรม รองลงมาคือ บทบาทหน้าที่ด้านการเป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม บทบาทหน้าที่ด้านการรักษา

แบบแผนพฤติกรรมของบุคคล และบทบาทหน้าที่ด้านความสนุกสนานบันเทิง ตามลำดับ บทบาทหน้าที่ของเพลงด้านการอธิบายกำเนิดอัตลักษณ์ของกลุ่มชนและพิธีกรรมเป็นบทบาทที่โดดเด่นที่ปรากฏใน บทเพลงที่อบเชย เวียงพิงค์ ขับร้อง จากบทเพลงมีเพลงหลายเพลงที่บอกเล่าถึงพิธีกรรม กิจกรรมที่ปฏิบัติในประเพณีของล้านนา คือ การดำหัว คนเฒ่าคนแก่ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ผู้ใหญ่ ผู้มีพระคุณ การปล่อยนกปล่อยปลา การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ฟังธรรม การขนทรายเข้าวัด การเล่นน้ำ การฟ้อนรำ การรำวง การแต่งกายแบบพื้นเมือง ในประเพณีปีใหม่เมือง การลอยกระทง ในประเพณีลอยกระทง การแห่ครัวตาน การทำบุญ การฟังเทศน์ฟังธรรม การฟ้อน และการจุดบอไฟ ในประเพณีปอยหลวง การบอกเล่าผ่านบทเพลงเหล่านี้เป็นการสะท้อนให้ผู้ฟังที่เป็นคนล้านนาเอง หรือคนต่างถิ่น ต่างชาติ ต่างภาษา ได้รับรู้ถึงพิธีกรรม กิจกรรมที่ปฏิบัติ เป็นการย้ำเตือนให้ธำรงรักษาพิธีกรรมที่ดั่งามสืบต่อไปชั่วลูกชั่วหลาน เมื่อถึงเทศกาลประเพณีเหล่านี้ โดยเฉพาะในประเพณีปีใหม่เมืองของทุกปี บทเพลงที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ จะถูกนำมาเปิดให้ผู้คนได้รับฟังตลอดช่วงเทศกาลปีใหม่เมือง บทบาทหน้าที่ของเพลงด้านการเป็นกระจกส่องให้เห็นวัฒนธรรม จากบทเพลงแสดงให้เห็นความโดดเด่นในการถ่ายทอดวัฒนธรรมด้านต่างๆ ของคนล้านนา เช่น ด้านภาษา คนล้านนามีภาษาคำเมืองเป็นเอกลักษณ์ ใช้ภาษาคำเมืองใน การติดต่อสื่อสารกัน นอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาคำเมืองของคนล้านนาซึ่งมีการใช้คำ ใช้สำนวน ได้อย่างหลากหลายควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบทอด ด้านอาหารการกิน คนล้านนาจะกินข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก กับข้าวที่เป็นที่นิยม คือ ลาบ หลู้ และชอบกินดิบๆ บทบาทหน้าที่ของเพลงด้านการรักษาแบบแผนพฤติกรรมของบุคคล จากบทเพลง แสดงให้เห็นความโดดเด่นของบทบาทหน้าที่ของเพลง ที่ได้บอกเล่าถึงแบบแผนพฤติกรรมของคนล้านนาเพื่อเป็นความรู้ เป็นการดักเตือน ย้ำเตือน หรือเป็นแบบอย่างให้ประพฤติ ปฏิบัติ เช่น การเลือกคู่ครอง แบบอุปบ่าวเฒ่าสาว การรักนวลสงวนตัว การรักศักดิ์ศรีของลูกผู้หญิง ความกตัญญูกตเวที ความสามัคคี ความจงรักภักดี เป็นต้น และบทบาทหน้าที่ของเพลงด้านความสนุกสนานบันเทิง บทเพลงที่ขับร้องโดย อบเชย เวียงพิงค์ ส่วนใหญ่เป็นบทเพลงที่ให้ความบันเทิงสนุกสนาน มีการใช้คำสัมผัสสระ สัมผัสอักษร คำซ้ำ คำซ้อน คำวนวน มีจังหวะเร็ว บางเพลงเป็นจังหวะช้า ทำให้ผู้ฟังได้รับความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายจากความตึงเครียดได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาวิจัยสามารถช่วยให้ผู้ศึกษาการใช้ภาษาถิ่น สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการศึกษาภาษาถิ่นอื่นๆ ได้
2. ด้านอัตลักษณ์ผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับการประพันธ์เพลงแนวลูกทุ่งคำเมือง สามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาอัตลักษณ์ด้านอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาษาถิ่น ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทยในเพลงลูกทุ่งคำเมือง
2. ควรมีการศึกษาด้านอัตลักษณ์ของคนไทยในแต่ละภาค จากบทเพลงลูกทุ่งที่เป็นเพลงยอดนิยม

